

כיצד מעברין פרק חמישי עירובין

נה.

עין משפט גר מצוה

ל א מ"י פ"ג מהלכות פרה
הלכה ב סמוך עשין לרב:
לא ב מ"י פ"ג מהלכות פרה
הלכה א:
לב ג מ"י פ"ח מהלכות פרה
הלכה יא סמוך לארץ סו
טו"ש"ע א"ח פ"י ש"ט ספיק
ז:
לג ד ד מ"י ש"ס הלכה יג
טו"ש"ע ש"ס ספיק ד:
ו [מ"י ש"ס הלכה יד]:

לענין רש"י

והדיל"א [ידידיל"א]. קונקט.
יב"ק. אגמון.

מוסף תוספות

א. יכול יטמא הכלים
ומשוחות, ת"ל שק, מה שק
מיוחד טור ואר"י אין לו
אלא טורי ואר"י. ט"ס ר"ד.
ב. [שהיה עושים הורב כפי
יכולתם אחר דבר שאינו
במינו מקבל טומאה. ט"ס
ר"פ. וכאותה שאמר שכל
משיהו בכלי אבנים ובכלי
גללים. ק"מ. ג. מ"מ
שיין יותר קידור בהו, לפי
שיש טורה גדול בהבלעה,
לפי שהיא גבוהה וצריך
להביא מזה המים ארוכים
להעמיד את המים הרח מה
ואחר צד האחד להמתח
החבל מהו לזה. מ"ס הל"ש.
ד. וא"כ מה שמיטע בתוך
הגן [אין] עלולת לו כמה
שהלך חוץ לתחום, ולמה לו
טעמא דאמר בגמרא שמה
יאמרו דהוה תחומה עולה
לכאן. ט"ס ר"פ. ו. נגד
העיר. מ"ס הל"ש. א. א. א.
הוא מעוקם ומשופע יותר
מכרי שיין חוץ המשקולת
יורד, ערוך חוץ ומקדיר
ועולה ומקדיר יורד. ע"פ.
ז. ומשופע ושקוקם גורם לו
שיאנו יכול להכניסו. ט"ס.
ח. שיטוריותו להכניסו
בעין הר. מ"ס הל"ש.
ט. אומדן השיפוע ברידה
ועלה. ט"ס. י. אלא אם יש
מישור לראש החר ימורד
אוהו מישור. ט"ס.
יא. ומדורו מרידה יפה,
ופרשי"ד דאין מדרונו ממש
מדת התחום, אלא נכנס
להוכיח ומקדיר קרקעו ונכנס
לשפתו ומשילם מדתו
ההולך. ט"ס. יב. עלולת
להכניסו חתח החבל כיוון
שהוא משופע הרה. ק"מ.
יג. כיון דיכול להכניס
החבל משפתו אל שפתו.
מ"ס הל"ש.

רבינו הגנאל

מנא לה, אמר רב יהודה
דאמר קרא ארך החצר
מאה באמה ורוב חמשים
בחמשים, אמרה תורה בחבל
של חמשים אי קרא מביע
ואקשינן האי קרא מביע
לי לטול חמשים במאה
של אורך וסבבם בחמשים
האחרות כדי שיבא שבעים
אמה ושמונים על שבעים
אמה ושמונים, ור"א א"כ
נימא קרא חמשים בחמשים
ומאי בחמשים שמינין מינה
תרתי. לא פחות ולא יותר.
תנא פחות מפני שכמתח
נמתח הרה ומטיף המידה,
ואו הוא יתר מחמשים אמה
אינו נמתח הרה ומביע
במדת התחום. יושבילי,
מדת התחום [אובעין]
חבלים לא פחות שהוא

ובי"ד חב"ד מדה. פ"ה צמסן של יחזקאל ו' ור"ח כחב דהסוף
צמסן זכריה אצל וציד האי"ש קנה המדה הוא ציחוקאל:
ההוא בדתרעי. וההוא דכמיז מדד את רוח הקדים חמש מאות
קנים צקנה המדה קציב וכן כמיז דב' רוחות מפרש ר"י

דצמכל מדה היו מודדין ה' מאות
קנים: **בבבב** ההוגג. א"ע
לשם חבל אינו מקבל טומאה דבעי
טווי ואר"י כדאמר צ"ב צמה אשה
(ש"ט דף סד). משום מעלה דפרה
בעי' ממנין שאין מקבל טומאה:
ט **הג"ה** צ"ה מה מביע. וא"ת אמאי
לא כילי להו צבדי הדסי
הגיע להר או לגדר וצבדו ו"ל מדי
סיפא דתני שמעתי שמקדירן צהרים
לכן תני הר צפני עצמו א"ע דקידור
וגדר שזין לגמרי והר חלוק קלמ
מהן הוא נימא:

ובבבב צ"ה יצא חוץ לתחום.
רש"י פירש צלשון ראשון
ש"ס היה רחבו של גיא כנגד העיר
ויאל חוץ לתחום והולך להצליעו של
כנגד העיר לא ימדוד וילך חוץ לתחום
עד כנגד תחלת שפת הגיא כנגד
העיר וממנין אמות שאלא יחזור ויכנס
לחוץ הגיא ויציין שלא יאמרו מידת
תחומין צאה לכאן כדמפרש בגמ' (לקמן):
ואין נראה דצבלו הכי אי אפשר למדוד
בעיני זה ש"ס יחזור לחוץ גיא ויציין
במקום שכלות ממין אמות שאלא הרי
הוא צלשון ראשון לתחום אמות
שיאלא היו צמישור ואותן אמות שנכנסו
לחוץ הגיא הן צשיפוע ו' ואי אפשר לומר
שימתן חבל צביא משפתו אל שפתו
וכנגד אמות שיאלא ימדוד לה חבל
ויסיס שם חוט המשקולת דהא חוץ
דגיא"כ רחב יותר מנ' אמה אמתו
חכמים שאין חבל מועיל שם דהא
אפילו ע"י כלונסין אין מועיל לתחום
עליהם חבל של ג' אמה מזה לזה
אלא ילך למקום שיכיון ויצליע או
יפיר: **וא"כ** אין יב"ד צ"ה יצא חוץ
לחוץ לתחום ו' יאלא חוץ לתחום או
שהיה גיא מעוקם כדקמי צבציימא
בגמ' ע"כ: **וא"כ** היה גיא מעוקם.
פ"י הקוטרכס צלשון ראשון שהיה
מדרונו משופע ונוח להלך מקדירין
להכניסו חתח החבל כיוון
כך שמעתי וקשה לי צה ולא פירש
מן קשה ליה צה לו ואומר ר"י דקשה
ליה משום דצמסון קאמר עלה לא

שנו כלומר דמקדירין צביא מעוקם אללא שאין חוט המשקולת יורד
כנגדו אצל א"ס חוט המשקולת יורד כנגדו מודדו מדידה יפה פירוש
מדלג כל השיפוע ואינו מודד אללא המישור שבתוך הגיא וא"כ הא
דקמי צבצייעו היכי משכחת לה כל זמן שאין חוט המשקולת יורד
כנגדו צמתי הוה מעוקם ומקדיר ואינו מדידו ופי' החוט יורד
כנגדו אין צריך להצליעו אללא מודדו מדידה יפה ומדלג כל השיפוע
ומינה לפי' זה מצינו למימר דלא שנו לא קאי אגיא מעוקם דמקדיר
כדפ"ה אללא ה"פ ל"ש דמצליעו או היכא דאינו יכול להצליעו
דמקדירין אללא שאין החוט יורד כנגדו וא"ע דאוקימנא דמצליעו
היכא דניחא תשמישתא צביא מעוקם דניחא תשמישתא טפי
מקדירין ו' ומינה דמקמי צמוספתא א"כ היה גיא מעוקם ואינו יכול
להצליעו ו' צ"ל כלשון שני של א"כ שהגיא ממשקולת יורד כנגדו
העיר וא"כ יצלב מנד אחד יכול לטעות שצריך להיות נופה והולך כמה פעמים: **א"כ** אומרים יקוב את הכותל. פירוש שיעמיד
כלונסות ארוכין מכאן ומכאן וימתח החבל מזה לזה להצליעו אללא הקילו חכמים לסמוך על אמירה עצלמא ואומרו
צבצו והולך לו כדמוקי לה צדלא ניחא תשמישתא וטורה עלולת על גציו ומינה א"ס זקוף ויתר מדלי עד שחוט יורד
כנגדו אפילו אמירה"ו אין צריך ומדלג כל שיפוע הכותל"ו כדאמר שמואל צמסון גצי גיא"כ ודוקא גצי כותל ורר הקילו היכא דלא
ניחא תשמישו דלומדין משום דצריך לעלות על גציו כשרואה להצליעו ויכרחו דלמלא טובא"כ אללא גצי גיא (מעוקם) לעולם צלשון
אף על גב דלא ניחא תשמישתא כל זמן שאין החוט יורד כנגדו כדאמר שמואל משום דצבצו טורה להצליעו כולי האי"כ:

איכא

נמתח ונשכר, ולא יותר שהוא נקמט מפסיד. הגורם בשמועה זו ובידו חבל מדה, הוא הכתוב בספר זכריה, אבל
ובי [תנא] קנה המידה בחזקאל הוא. והגירסא נכונה והכתוב ופחיל פשוטים בידי וקנה המדה הוא עומד שבע,
בחזקאל. חבל של אשפקמא. שני מי שאומר גז' א, הגר, ודיקלא דהר נבאר' וז"ל. פ"י מקדירין, חותבין כדגיסין
איהו עור לבוב כל שקרוע כנגד הלב (ב) וקדור כמין אורבה, ועיקרו מוגרדין מלשון גורד אילנא. הואו למרעי. פי' הקנה
למדו בו מידת השער. תני רב יוסף ג' חבלים [תן]. שני מגג לקשור בו את הפרה כדכתיב בחבל של מגג בו. והוא
חלקי. של צברים לטובה, ותנו ואחר כך מביא חבל של צמר וקושרו למעלה מדריה. חבל של שפתן כדכתיב לתחום.
מתני' היה מודד והגיע לגי' או לגדר וכו'. תנינא הוא דתנו רבנן היה מודד והגיע מרידה לגי'א, אם יכול להכניסו
בחבל של חמשים אמה מבליעו, כלומר מעביר החבל על גביו, ואם לאו הולך למקום שפחה הגיא צו ומבליעו שם
לז, ואי ניחא תשמישתא מן [ד] מרידה יפה. אמר רב יהודה אמר שמואל לא שנו שאין חוט המשקולת יורד כנגדו.

ובצד שלא יאל חוץ לתחום. ש"ס היה רחבו של גיא כנגד העיר
יואל חוץ לתחום וזה הלך והצליעו של כנגד העיר ומודד משפתו
ולהלן לא ימדוד אללא עד כדי השלמת התחומין ונופה כנגד מקום
שמדדו כלה כנגד העיר בתוך הגיא ויציין סימני התחום אצל לא ימדוד

וילך חוץ לתחום עד כנגד מקום
תחלת שפת הגיא כנגד העיר
לדע כמה אמות יאל וכמנין אמת
אמות יחזור ויכנס לחוץ הגיא ויציין
משום גזירה שהרואה אותו מודד
הולך שם יאמר שמידת התחומין
ע"כ. ל"א שלא יאל חוץ לתחום א"ס
היה ארוך ורשיו יאלצין חוץ לתחומי
העיר ואין יכול להצליעו בחבל כנגד
התחומין מפני רחבו ויכול להצליעו
שלא כנגד התחומין לא יאל להצליעו
ש"ס גזירה שמה יאמרו מדת תחומין
של צדי העיר צאה לכאן: צו א"ר
דוספאי צ"י יעאי, צו למעט ערי
מקלט ועולה ומפנה דלחין מקדירין.
צ"ה כדמפרש בגמ' ע"כ: מקדירין.
נוקדין. רואין כאלו נוקדין אמת
ומודדין דרך הקצב למעט מדת
מדורו כדאמר בגמ' [שם] שמודדין אמתו
צמכל של ד"א והתחומין מינה את
הצמכל כנגד צ"ו והעלין כנגד
מרגלותיו ומתמעט מדורו של כל ד"א
חצי קומת א"ס: צ"ב מפני שמרבה.
כשהחבל קצר יכול לנמתחו ומאריך
המדה והמורה אמרה צמכל של
ג' אמה ימדוד: מפני שמתמעט.
שכבדו מכפילו ומתקצר צמלמעטו:
נצרא. סיב שגדל ומתגלגל כסיב
הדקל כעין וודיל"א של פנים: וצידו
חבל מדה. צמסן של יחזקאל: וציד
האי"ש קנה המדה. צמסן של
יחזקאל: צדסרעי. למדוד רוחב
השערים: מגג. יונ"ק צלע"ו. לפי
שאינה מקבלת טומאה שיהו כל

מעשה פרה צטהרה: נלריס. ערבה
קלופה. ל"א צורי דקל והוא סיב. הך
דרב יוסף פליג אדרב אסי: הולך
למקום כו'. כדפירשנו לעיל: וא"ס
היה גיא מעוקם. שהיה מדרונו משופע
ונוח להילוך מקדיר ועולה כדפירשמי'ס
תחומן כנגד צ"ו כו' כך שמעתי
וקשה לי צה לקמן. ובמוספתא [פ"ד ה"ב]
ה"ו וא"ס היה גיא מעוקם ואינו יכול
להצליעו מקדיר וכו' ור"ק א"ס היה
גיא מתעקם והולך וטובא את העיר
וכשהוא מודד תחום מערב אינו יכול
להצליעו צמכל של ג' אמה צרוח מערבית עד שהוא מתעקם
צצפון הוא מתחיל לשוות אותה הצלעה אינה מועלת למידת תחום
מערב ומקדיר ועולה: צדינא ששמיסי. נוח להילוך קלמ כיוון
מתלקט עשרה מתוך ארבע עשרה מצליעו א"כ יכול ואלא
לחו מקדיר: צבא. צמולל יתמ קמתי דכיון דלא חזי להילוך
אין גובה שיפוע עולה למידת התחום: לא שנו. דמקדיר אללא
דניחא תשמישתא שמעוקם כל כך שאין חוט המשקולת יורד כנגדו
שכשמינה חוט המשקולת צבנא"ס אללא שפתו והיא יורדת לעומק מנקפת
בשיפועו ומעכבת המדרון מליד כנגדו אללא מרחיקו מלמטה. כנגדו
משמע מכוון ולקמן ע"כ מפרש דעד ד' אמות קרי ליה יורד כנגדו
שירחיק משפתו את המשקולת לקרקעיתו ד"א כמנגד שפתו העליונה:

הגהות הגר"א
[א] נ"ב א"י אמר שמואל
צ"ב אללא כו'. צ"ב כהן ג'
צבות מלמיה וצ"ב שמואל
ולשנה נמתח דרב יוסף.
ולשנה נמתח דרבא.
לראשונה נקדורו לצד
האחרונה הצלעה לצד
למעשה וצ"ב שמואל.
צביא לצד. אמרנו שצ"ב
לצד. ולשנה אף צ"ב
(לצד) וס"ס א"כ שהצלעה
נמתח צביא ג' צבות
לראשונה ולמעשה א'
נקדורו וא' צבתיים ובה'
ג' אמרנו לראשונה א'
הצלעה וא' צבתיים.
שית שיע' וטו'. והכל
צבתיים כו' לראשונה צבתיים
לצד הצלעה דגיא שהולך
צטורה מוטל ועליו
הצלעה דהר לצד שהוא
תמוך צטורה מוטל
ואתמנע [ש"ס קידור
הצלעה] דגיא לצד ופי'
צ"ב מפרש אללא ר"ל
כמך כל אללא מלתא צבתיים
נקדורו וצבנא [ש"ס]
וקן ש"מ כדכ"י [ש"ס]
וקן שמועין על גיא חולק
גס [ק"י] רש"י ושמאל
[שופקיס] [ש"ס מפרש] רק
הצלעה:
[ש"ס] כ"כ כ"כ ש"ל ג'יון
הגמי ש"ן

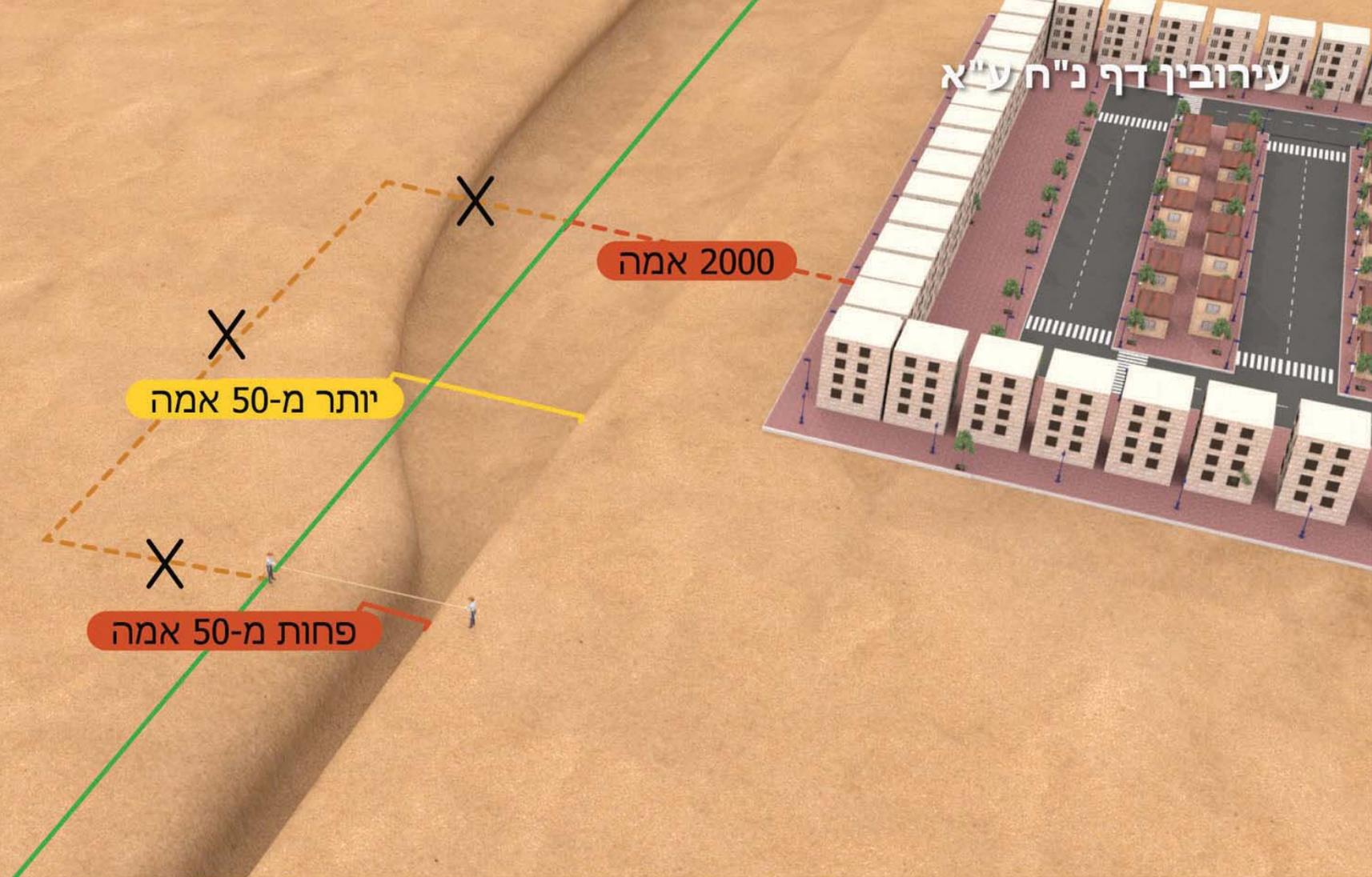
מוסף רש"י

אם אינו יכול
להכניסו. חבל של
חמשים אמה (ע"ל ד"ה).
שמוקדירין
בהרים. לא מלמעט חבל
ארוך יותר מנ' אמה אין
מודדין אללא חבל של ג'
אמה, ולא מודד לו מדרונו כמות שהוא חבל של חמשים נקמט חלקה, דליכא חומרא טפי, אללא מדרונו צמלס קמטס של
ארבע אמות ואחיון בו צ' צ"ב אללא צ"י רש"י החבל, התחומן נעון רש"י החבל כנגד צ"ו והעלין כנגד מרגלותיו, ומתחבין ככל
ארבע אמות ששורר חצי קומת א"ס, ולשון מקדירין כמו נוקדין, דמשום מדת הכר כאלו הוא נקוב צמקום מעט רגל העלין
ומללא צ"ו צמקום שרגלו עומדות עשוי, וכשעון החבל עשוי כנגד מרגלותיו הוה ליה כאלו נעון אמתו כנגד צ"ו צמקום
חלקה כדכ"ל כל המודד (ש"ס) מקדירין. עיין נקב וחקר (ש"ס א). ליטול חמשים. ש"ס יתמ יתמ על רחמו, ולסבב חמשים.
הנתימט דהוה ליה שבעים אמות ו' טפחים מרובעין (ע"ל ב. ג. ש"ס בארובה). חבל המצרי. עשוי מנזיר דקל, מטיב הגדל
ספיב הדקל וכיון עליו (ש"ס א). וקושרו למעלה מדריה. כדי שלא ישמטו נגדיה לאכך (ש"ס).

(ב) מתיבת פ"י מקדירין עד מיתת גורו אללא שזין לנטה אחר מיתת מקדיר ויוד. (ג) עיין בערוך עק דף ט.

עירובין דף נ"ח ע"א

18071 | כל הזכויות שמורות

"זבלבד שלא יצא חוץ לתחום"
לפירוש ראשון ברש"י

עירובין דף נ"ח ע"א

יותר מ-50 אמה

פחות מ-50 אמה

2000 אמה

"זבלבד שלא יצא חוץ לתחום"
לפירוש שני ברש"י

עירובין דף נ"ח ע"א
שו"ע סי' שצ"ט סעי' ד'

2000 אמה

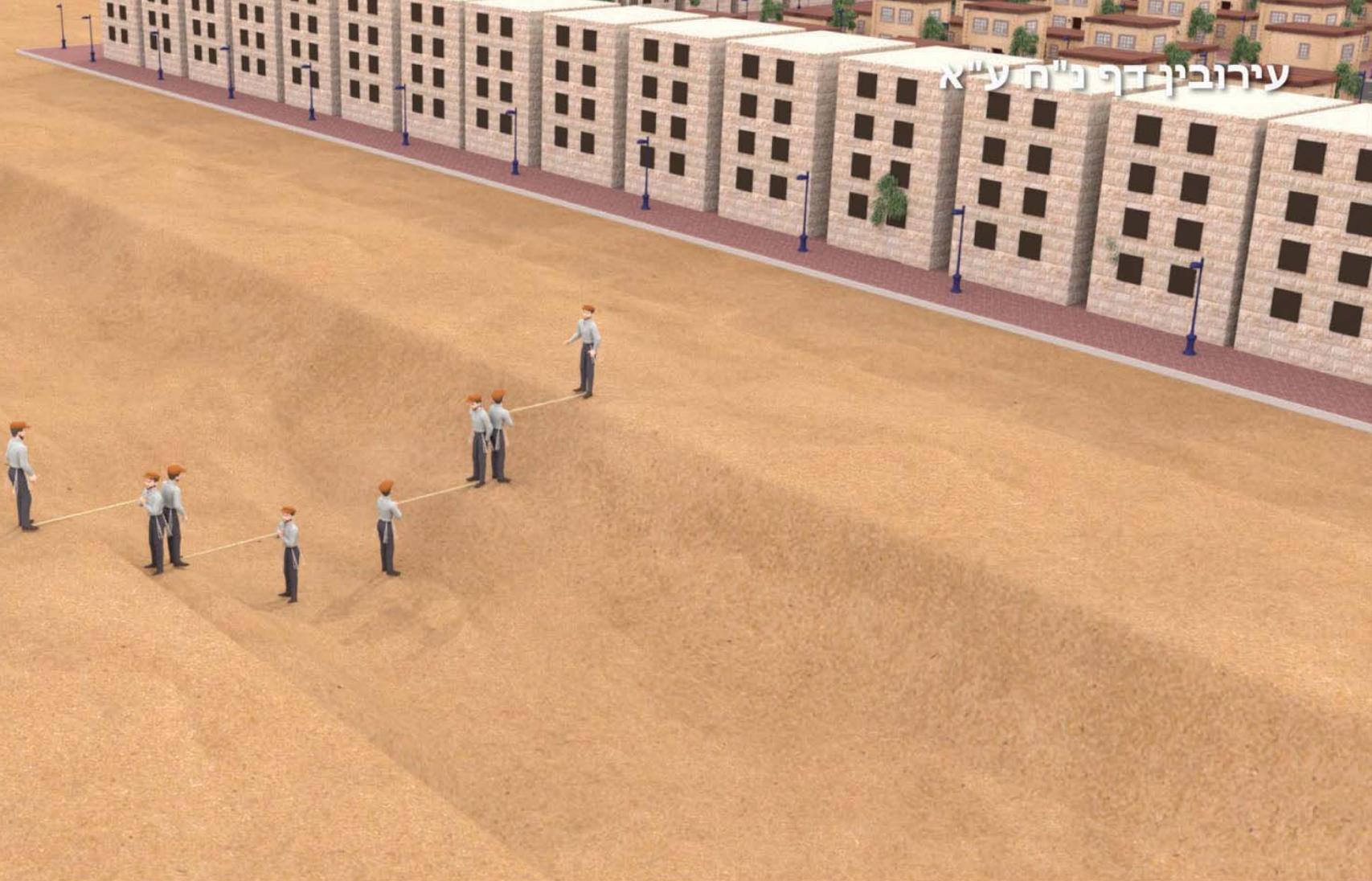
יותר מ-50 אמה

כל הזכויות שמורות | 8073.A | כל

אם אינו יכול להבליעו... שמעתי שמקדרין בהרים

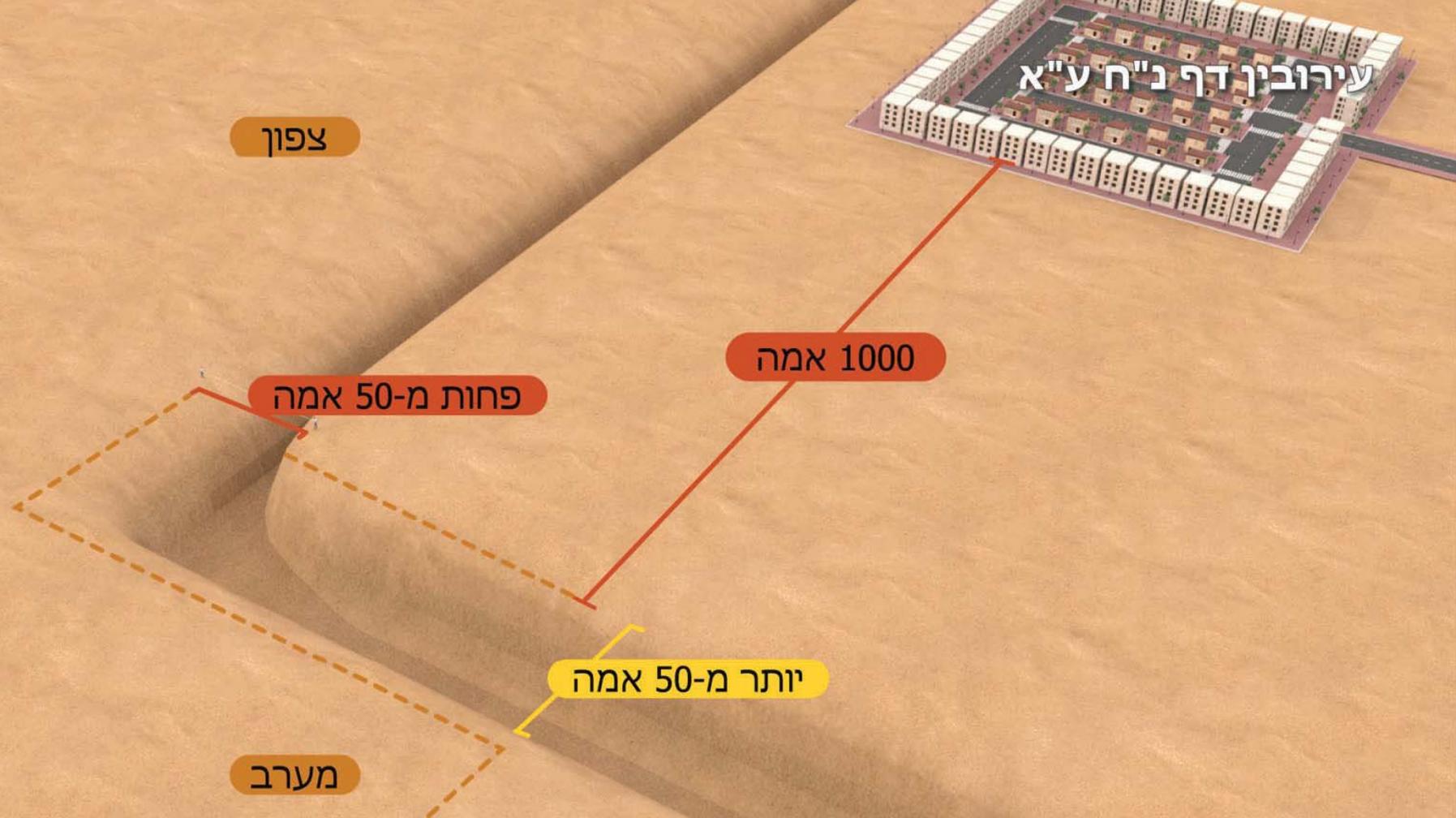

עירובין דפ"ה ע"א

כל הזכויות שמורות | 8074 א

**”ואם היה גיא מעזקם מקדיר ועזלה מקדיר ויורד”
לפירוש ראשון ברש"י**

”ואם היה גיא מעוקם”

לפירוש שני ברש"י

זברש"י "וכשהוא מזודד תחום מערב אינו יכול להבליעו בחבל של נ' אמה ברוח מערבית עד שהוא מתעקם לצפון וכו' אותה הבלעה אינה מועלת למדידת תחום מערב"

עירובין דף נ"ח ע"א

שו"ע סי' שצ"ט סעי' ד'

יותר מ-50 אמה

4 אמות

לא שנו אלא שאין חוט המשקולת יורד כנגדו

עירובין דף נ"ח ע"א

שו"ע סי' שצ"ט סעי' ד'

פחות מ-4 אמות

יותר מ-50 אמה

אבל חוט המשקולת יורד כנגדו מזדדו מדידה יפה

10 טפחים
5 אמות

10 טפחים
4 אמות

לא שנו אלא בהר המתלקט י' מתוך ד' אבל בהר המתלקט י' מתוך ה'